

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars secunda - Cod. Aug. perg. 23

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum VII

[urn:nbn:de:bsz:31-41582](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-41582)

gratia a me abadat penitus et excludat da eam
 michi ut nullum de pusillis seu parvulis psumaz
 contempnere si pocus omis faudeam honorare qe
 tu sic honore dignatus es q ad eoz infreū
 et custodia angelos beatos deputasti et tu ipe
 pro eis saluandis de celo in mundum uenire
 et mori uoluisi amer

**De tribus parabolis scilicet ouis draigne et filii
 prodigi. Septimum Capitulum**

Dnde ne quis scandalizet
 et otempnat pusillos et ad
 ostendendum quanti sunt
 pusilli apud patre subdit is
 parabolas p ordine. Et fm
 lucam duplex fuit occasio siue causa harz trium
 parabolarum scilicet appropinquato publicanos
 et peccatorum ac murruraco scribarum et
 phariseorum. Erant em appropinquantes ad
 ihm saluatorem publicū z peccatores qui salute
 indigebant ne audirent illum quia rudo abilit
 pcca rephendebat quia non cu austeritate si be
 mgne eos amonebat et spes uenire pmittabat
 libenter debent omis ad xpm accedere et appro
 pinquare quia omnia remedia in eo poterit in
 uenire de quibus sic dicit ambro. omis anima
 accedat ad xpm quia omnia xpc est nobis. Et
 wlucra auere desideris medius est. si febribus
 estus fons est. si gnuatis iniquitate iusticia e.
 si auxilio indiges iustus est. si mortem times
 uita est. si celum desideris uia est. si tenebras
 fugis lux est. si abum quois almetu est. Et mur
 murabant pharisei simulate sanctitate ab alijs
 diuisi et sarbe legis noticia doctores populi de
 centes quia hic peccatos recipit et manducat
 cum illis. Et uasi dicent hic creditur bonus z
 sanctus et tamen ad suas ouersacor et gratiaz
 recipit peccatores et qd amplius est mandu
 cat cum illis tanquam annas. Et cognissent
 sarbe et pharisei q uenit in huc mundum pec
 catores saluos facere nequaquam inmurassent
 nam eos recipiebat ut conuersando cum eis
 a pccis coueret z illinaret. **Xpc** ergo pec

catos penitentes recipiendos esse ostendit et super
 hoc tres parabolas adducit. Tria em sunt que
 hominem ad mifundum inducere consueuerunt
 scilicet simphatns piquitas et necessitas. Ista
 tria similit deum inducunt ad miferendum q
 nra simphatns et ad hoc pertinet prima pari
 bola de oue errante. homo em est simpli respectu
 hostis tum afaa. i. diaboli. **Unde** clamat psal.
Errauit sicut ouis que perit requie fuit tuū
 ic. **Secundo** nra piquitas qua nobiscum
 contrahit et ad hoc pmet sa parabola de
 dragma amissa in qua est ymago regis et si
 per scriptas nois sic et homo est ad ymagine
 dei formatus et hz sup scriptor xpi quia a xpo
 dicit xpianus et ideo debz nri mifereri iuxta
 illud apli. **Nemo** carnem suam odio hz ic. //
Tercio nra necessitas et paupertas et ad hoc
 pmet tertia parabola de filio prodigo ructe
 qui dicit. **Quanta** mercenarii in do. pa. mei
 ha. p. ego aut li fat per eo. **Quando** em homo
 cognoscat suam miseriam et infirmitate tunc
 deus sibi exhibet pietatem. **Unde** dicit ibidem
 q pr uidens eum imia motus est sup eum be
 spondendo ergo scribis et phariseis innumantib
 subdit dominus pmo parabolam omis ouis
 centu errantis quat quesitas et tande i
 uentaz quia ppe infirmitatem ambulare no
 pt pastor bonus in humeris suis ad grege
 reliq. reptat et uenies domu conuocat am
 eos et uianos ad ogratulanu sibi sup mitece
 ouis que perierit. **Omnia** itaq. huc pme pa
 ribole fm lucam talis est in summa. **Quis**
 oue perditā postea inuentaz libent recipit
 no debz murrur uel indignari si peccatos re
 apio ad penitencia qui prius amissi erant p
 culpam uel resendo ad pusillos de quibus die
 tum est supra tal est huc parabole summa //
Sicut non est uoluntas pastoris ut pereat u
 na de ouibus suis sic no e uoluntas pris cele
 sas ut pereat omis nec eam multa de pusillis
 nec eam de alijs et ergo pusillus no e otemp
 nendus. **Et** aute perit non uoluntate et
 perit quia nec uoluntate approbacois uel

I consilio seu precepta eius peccat eo tamen auctore dampnat quia omnis pena ab ipso est. In hac tamen parabola secundum sensum mystici sanguinis septem in speciali quorum primum est hominis et angelorum creatio ibi quis ex vobis homo qui habet centum oves. secundum hominis creati puritatem ibi et si perdidit unam ex illis. tertium filii dei ad querendum ovem perditam secundum hominem incarnatum ibi nonne dimittit nonaginta novem in deserto. quartum ipse per christi passionem muenens ibi et cum muenit eam imponit in humeros suos gaudens. quintum eius in celum ascensio. ibi et veniens domum. Sextum angelorum ad congratulandum mutuum. ibi conuocatur autem dicens eis congratulamini michi. septimum mystica expressio. ibi dico vobis quia ita gaudium erit in celo etc. Unde secundum Gregorium quia centum fuerunt perfectus est noster ipse deus centum oves habuit cum angelorum et hominum naturas creauit et possedit. Sed una ovis tunc creauit et perit cum homo peccando pastura uite reliquit. Et meditare per unam ovem homo et sub homine uno vniuersitas omnium hominum a principio usque ad finem mundi seruanda est quia vnus creatus est homo unde omnes perdidit et in vnus hominis errore. de hominum genus. oberrauit. Nonaginta autem novem. id est novem ordines angelorum idem enim significat noster simplex et compositus dimisit vocem humanitatis assumptam in deserto sive in montibus et excelsis. id est in celo quod est deus et homo defuit quia peccauit. Celum quippe dicitur desertum. id est delictum tum quia fuit delictum ab angelo qui in eo fuerat creatus. tum quia fuit delictum qui ipsum fuerat habiturus. Itaque quia admittitur defectus in eo sunt decem cunctus animi. id est angelorum ibi quia sunt Ioseph martirum et uole confessorum et lilia virginum. Et ut perfecta summa ovis remtegraretur in celo homine perditum querebat in terra. Et mueniens ovem humanis suis imposuit et ad gregem reportauit. Cum ergo puer pastor ovem perditam reperisset non peruenit non uerberauit non urgendo ad gregem dixit sed supponens humiliter humeris et portans clementer gregem amandauit. Tunc uero

I humeris reportans ovem imposuit quando naturam humanam suscepit peccata nostra portauit quia pro homine redimendo humanam naturam suscepit et in brachiis suis in cruce extensis peccata hominis. id est penas peccatorum nostrorum portauit. Et secundum ambrosium humeri christi aruas brachia sunt illius nostre peccata deponi in illa patibuli nobilis cruce quecum. Et attendendum quod ipse gaudens imposuit ovem humeris suis quia licet magnus fuerit dolor passionis et mortis quo genus humanum redemptum et humeris imposuit hinc in laborem et dolorem leticie sustinuit ut perditam ovem recuperaret. Inuenta autem ovis ad domum uenit quia repato homine ad regnum reduit ad quod cum ovis reuersus est cum celum ascendit et captiuam captiuitatem suam dirigit et ouocat amicos et uicinos secundum angelorum choros qui anima eius sunt qui uoluntate eius otinuo custodiunt et uicam quia claritate uisionis eius assidue perficitur dicens illis congratulamini michi et simul mecum quia muenit ovem meam que perierat. Sed in Gregorio non dicit congratulamini muenit ovis sed michi quia uidet eius gaudium est uita nra et cum nos ad celum reducamus sollempnitate leticie eius impleum. Del ideo congratulandum est sibi quia non frustra laborauit nec frustra mortuus est ex quo ovis perditam muenit ovis uero non est congratulandum quia nullis suis meritis muenta est. Et subiungit concludendo. dico uobis quia ita gaudium erit in celo super vno peccatore penitentem agente quam super nonaginta novem iustis qui non indigent penitentia. Non dicit penitentiam cogitante que est penitentia pro castigatorum nec dicit penitentiam docente que est penitentia uerbosorum predicatorum nec dicit penitentiam ostendente que est penitentia reprobatum et simulatorum sed dicit penitentiam agente que est penitentia deuotorum. Non ergo est gaudium plenum de redemptione generis humani sed quia licet homini conuertitur vnus peccator. sic gaudium angelis dei eo quo noster eorum suppleatur ex conuersione peccatorum. Unde augustinus. **Et per penitentiam peccator diluit angelica felicitas**

Qui per p̄mas p̄cc̄m diluit angelice felicitatis in eterni consors est h̄mc est super cōuersione peccatoris uelud de suo consorte angeli in celo gaudere dicitur. Nam ut dicit Origenes: Nos angelis in celis occor̄ gaudio prebentur cū super terram ambulantes cōuersatorum in celis habemus s̄m̄ amb̄. Angeli qui tonabiles sunt non inuicem hominū redemptioe letantur. Et uia quia hoc q̄ proficiat ad inuentum probitatis si quisquisq̄ cōuersione suam gratia f̄c̄e cōcedat ceteribus angelorū quorū aut affectuē patrociniū aut uerū debz offensam et tu igit̄ angelis q̄c̄o occasio leticie gaudeant de reditu tuo. Unde beda: Quem ergo dom̄s inuenit q̄m h̄m̄inem rescauit et sup̄ eam inuenta mar̄ gaudiu est in celo q̄ sup̄ nonaginta nouem quia maior n̄ra d̄ne laudis est in rescauitioe hom̄ q̄ in creatioe angelorū. Anubilit̄ enim angelos creauit si inuicibilis h̄os rescauit. Hec beda: Quia ergo pastor n̄l̄o plus diligit oues nonaginta nouem q̄ solas centesimas tamen alys de rescauitioe multis moris se gaudere ostendit. Sic q̄ saluator de ep̄ac̄e hois magis gaudet hoc ē magis r̄ plūibus argumentis ostendit se gaudere q̄ de angelorū sc̄abilitate. Et q̄ de maiori p̄c̄ulo liberari uidemus. Sic ergo pastor gaudet specialem gaudiu de inuencioe unius ouis non quia magis illaz solam q̄ om̄s alias diligit si quia in ea h̄z specialem r̄acōz gaudendi quia r̄ alis non habebat sic deus de cōuersione peccatoris habz specialem r̄acōz gaudiu quia nō h̄z de ceteris in iusticia p̄manentibus ceteris tamen paribus p̄manentes in iusticia sunt deo magis dilecti. Et q̄d̄et hom̄ne centū oues habentem s̄gitur presidens in oseclo uel eccl̄ie habes subditos in quocumq̄ m̄o quia sepe in sc̄ptura ponitur n̄l̄s debeat̄us pro indet̄minato et si perdidit unaz per apostasiam uel occor̄ aliaz nonne dimittit alias in deserto. In obseruac̄e claustral̄i uel eccl̄astica que deestum dicit̄ eo q̄ asperit̄us ibi uidetur et a multis deseritur et uadit ad illam que perierat ut

Qui ad bonum reducat et gaudet de illius reduccioe plus q̄ super alis non errantibus non quia plus diligit illam ceteris si quia specialem r̄acōne gaudendi habet de reduccioe eius quā nō h̄z de alis tū non errantes semp̄ sunt plus diligendi ceteris paribus. Et nō s̄m̄ d̄ȳs q̄ dom̄s n̄m̄ el̄c̄ōs det̄minauit in decē nouē quidem ordinibus angelorū p̄t̄ t̄ntate. In nouenario em̄ numero ternarius sit t̄ōo repetitus et uno hominū p̄pter unitatem ut unitas in t̄ntate ab angelis et hominibus laudaret̄ coleretur adoraretur. Voluit aut̄ n̄m̄ el̄c̄ōs cōsc̄re ex angelis et hominibus quia uoluit a c̄at̄a spiritali et corporali laudari. H̄ d̄ȳs. Q̄d̄ d̄ subdit parabolam d̄n̄m̄ dragone ex decem perditis pro qua m̄l̄r accidit lucerna et uadit dom̄i ac queit̄ diligenti donec inueniat r̄ sup̄ inuenta cum amas et uiuas gaudet. Dragona hoc loco est n̄m̄us certe quantitatis ualens decem denarios uales habens in se regis ymaginem et sup̄ s̄p̄c̄ōz que nos debem̄ offerre s̄ nosmetipsos in quibus est ymago regis. Unde s̄m̄ d̄ȳs homo microcosmus idem mundus dicitur habz em̄ ex terra carnem ex qua sanguinem ex aere flatu ep̄igie calorem. In cuius substantia sp̄uali ymago et similitudo dei exprimitur ymago in forma accipitur similitudo in qualitate consideratur. Diuinitas em̄ consistit in trinitate cuius ymaginem tenet anima que h̄z memoriā intel lectum et uoluntatem. In deo consistit om̄s uirtutes cuius similitudinem tenet anima que capax est omnium uirtutum. H̄ d̄ȳs. Igitur dragona s̄z homo ad ymaginem dei factus pro cuius requisicōe sollicitatur diuina sapientia ac sponsa eius s̄z n̄m̄ eccl̄ia pro cuius q̄ inuencioe letatur tota celestis curia quāuis pusillus non est cōcep nendus quia non uult p̄ celestis ut peat unus de pusillis. Q̄m̄a aut̄ h̄c̄ p̄bole s̄m̄ lucam talis est in summa similitudine cum tanta diligencia dragonem perditam queit̄ et de inuenta gaudet et ad congratulandū

Lucias et uicinas conuocat multo fortius de
hominem perditum debet cum magna diligencia
a quere et de inueniēdo gaudere et sicut nullus
debet murmurare contra mulierem que dicit
dignam perditam sic nullus debet murmurare
contra deum que dicit peccatos suos eos allo-
quendo sicut cum eis comedendo. Vbi tamen sicut
sicut in spiritu nonitur sed in spali. Primo ange-
lorum et hominum cecitas ibi que in se habes
dignas decem. Secundo hominis cecitas pre-
uaritas ibi et si perdidit unam. Tertio filii
dei ad querendum perditam dignam in carnis
ibi nonne accendit lucernam. Quarto ipse per
xpi passionem inuenias ibi et querit diligent
donec inueniat. Quinto angelorum ad congratulandum
mutatio ibi et cum inuenit conuocat
et. Sexto mutatio in carnis ibi quia inuenit dignam
quam perdidit. Unde sicut gregori qui
significatur per pastorem sicut etiam significatur
per mulierem que cum deus ipse et dei sapientia
dicatur aut mulier quia cum dolore nos parit
angelorum uero et hominum naturam ad cog-
nosendum se dominus condidit et ad similitudinem
suam cecit. Decem ergo dignas habuit
quia nouem sunt ordines angelorum. Sicut com-
pletur electorum noster homo deam esse cecit.
Et quia ymago exprimitur in dragma mulier
dignam perdidit quia homo qui conditus ad y-
maginem dei fuerit peccando a similitudine
sua conditoris recessit. Coetere ad huc ista dragma
perditur uel in puluere decimarum uel in luto
luxurie uel in diuitiarum erroris causa. Quia
accendit autem in lucernam quia dei sapientia
apparens in carne lumen ditatis accendit in
testa uel mortalitatis ad querendum hominem
perditum et reducendum eum ad beatitudinem.
Ista uero lucerna accensa respicit naturalis in
flammas deis illuminant exemplis collo-
catus enim erat homo in obscuris et umbra
mortis. Unde istam oportuit accendere lucernam
Et evertit domum conscientie quia mox ut ex
diuinitas per carnem daretur omnis se nosstra

conscientia conuocat. Et querit diligent dili-
genter enim queritur quod minime diligit sic uero
opere ostendit dilectio suam ad nos ut amicitiam
suam pro nostra inuentione poneret. Unde sub-
ditur donec inueniat quia non desistit que-
re donec inueniat. que sunt enim usque ad con-
tumelias usque ad iniurias usque ad flagella usque
ad mortem usque etiam ad inferna. Nec mirum
si eam inuenit quia ubique etiam usque ad infer-
na cum dimittas lucernam ardentem que sunt
Euerfa ergo domo inuenitur dragma quia
cum perturbatur hominis conscientia reperit in
homine similitudo creatoris. tunc enim consueta
relinquit uita ut reuertat ymago conditoris.
Et cum inuenit conuocat amicos et uicinas
scilicet supernas uirtutes que ante sunt ut exque-
tes uoluntatem ipsius et uicinas quia ei per
gratia contra uisionem appropinquat. Quas
ad congratulandum inuenit et gaudium per-
cipies fiat quia congratulatur de peccatoribus
ad deum conuersis. Cum deus de se ipso ha-
beat gaudium et angeli gaudent in eo gau-
dent tamen etiam de conuersione penitentium
quia illud quod predestinauerit impletur. nec illud
gaudium est deo nouum aut temporale sed
etiam angelorum uero quibus effectus predesti-
nationis innotescit de uita conuersione tem-
poralis gaudent bene etiam gaudent super con-
uersione peccatoris propter duo. primo quia per ymaginem
sua placatur. Secundo quia precium
sanguinis sui in eo non frustratur. Est autem
tantum gaudium ipse de conuersione peccatorum
quod si non sufficeret sua passio rursus pati et mo-
ri esset paratus. Unde beatus dionysius in
epistola quadam scribit quod cum quidam infide-
lis hominem fidelem a fide auertisset. factus
quidam in ymagine sanctitatis adeo moleste
hoc ferebat ut utriusque igne oburi deum ro-
garet. Quia circa noctis medium apparuit ipse
in aere cum multitudinem angelorum. In terra
uero apparuit fornax cum serpentibus acce-
sus ad quem traherentur illi duo homines

Carpus ergo petente ardenti desiderio ut mittentur
in fornacem et moleste ferente dilacione ecce
ipse misatus descendebat a solio in terram et
extensis in manibus homines illos eripuit eleua-
taque manu dixit carpo iterum percutite me la-
teat patus sum rursus pati et mori pro hominibus
saluandis. **E**t subiungit dicit concludendo ita di-
co uobis gaudium est angelis dei qui sunt iuam
et anima ipsi super uno peccatore penitentem agente //
Nam anima uiciorum laqueis capta et stricta
cum se corrigit et peccata priora relinquit tam ce-
licolas qua uicolas hilares facit. **I**nde Bern-
demque gaudent in confessione et penitentia
salutem hominum scientes laqueis penitentium in-
num letificat cor hominis hoc constat et an-
gelos bibere cum letitia hec bern. **E**t si angelus
tantum gaudium est pro peccatore qui propria peccata
dampnat quantum est eius gaudium pro iusto qui
aliorum peccata plangit. **C**onsidera hic quanta de-
esse penitentia ut per eam accendat nec torpeas
et totam domum mentem et conscientiam ut
dignam usque ad nouissimum puluere iniquis
diligentem non pigre non honore donec mueras //
bonum est mihi pro dia presidere tu pro fecundita-
tem tuam pro proxiimi difficultate tua mulieris
dignus sunt anime dei ymagine insignite qu-
rum si unquam perdidit de attendere lucinon
sa orando medicando sancte uiuendo et uerte
domum conscientiae peccatoris seruire predicacionis
terrore commacionis et querere diligenter donec
inueniat quod sit quod ad penitentiam reducat. **T**ercia
quod de eodem et expressus addit parabola scilicet de
filio prodigo qui facultatibus consumptis et
perditis ad patrem reuersus susceptus est ab eo
et honoratus quia homo non solum est omnis animi
pastori non solum digna preciosa mulieri
sed iustissime caritatis filius carissimus patri deus
enim pater hominem ad ymaginem et similitudinem
suam creauit ut post angelos expressiori simi-
litudine peccatoris creaturis filius dei dicat. **I**deo
nullus quicquam pusillus est contempnendus cum
sit summi regis filius prope sum ille cui dedit

idem et gratiam per quam est filius adoptionis
Et si post susceptam fidem et gratiam que ipse
ex dono dei contingebat uixit luxuriose
per culpam gratiam perdendo uel spiritualiter
formatus fuit fidem desinendo ad huc non est co-
tempnendus ad huc a christi et ecclesie gremio
non est omnino eiciendus. **G**ratia si penitentem
et humiliter redierit adest deus pro misere et
misericors qui non letatur in perditione filiorum
et occurrat penitenti. **D**at osculum pietatis
et amoris. **I**n cuius receptione totum gaudium celestis
curia qui enim mortuus fuerit in fidelitate
et culpa uiuit fide et gratia et qui perierit
errore inuentus est prope pastorem omni equitate
per hanc ergo parabola datur intelligi be-
nigna peccatoris a deo receptio ex quo secundum lucam
uult habere nullus debet ei indignari si bene-
gnus recipit peccatores. **I**n hac autem parabola
sex tanguntur. **P**rimo status nature et utri-
usque filii coram patre ibi homo quidam habuit
duos filios. **S**ecundo lapsus culpe et adoles-
centioris a patre recessio ibi et dixit adolescen-
tor patri. **T**ercio locus penitentiae et eiusdem postquam
reuersio ibi in se autem reuersus. **Q**uarto inuenio
gratiam et reuerentiam a patre benigna susceptio ibi
cum autem ad huc longe esset. **Q**uinto simul
inuidia et de eius iocunda susceptio. **S**exto
indignatio ibi enim autem filius eius senior //
Seruo uirtus doctrine et indignacionis eius
rationabilis sedacio ibi pater ergo illius etc.
Potesse autem hec parabola exponi de
populo iudaico et gentili uel de innocente seu
iusto cepto et de peccatore penitente. de ilo-
to iudaico magis uel iusto oquente de domina-
dante maiorem gratiam uel deuocionis feruor
gentili uel penitenti qua sibi. **H**omo ergo
ipse de quo hic dicitur opus est qui habuit du-
os filios. id est duos populos scilicet iudaicum et gentilem
qui sunt filii dei quatenus ad eius ymaginem
uel eius filii sunt omnes christiani per eius baptismum
regenerati quorum tamen aliqui sunt iusti et
aliqui peccatores et dixit adolescentior id est peccator

Qui iuuenis est moribus et petunt a patre
 porcos sue substantiae ut recederet a dei patris
 lege et a geret pro libito uoluntatis sue ac rege
 re se propria uoluntate et diuisit illis substantiam
 quia dona sua omnibus largitur licet diuisio
 de et dimittit quoniam agere sine arbitrio liber
 tatem **A**dolefcentior uero filius pfectus est in regi
 onem longinquam non localiter a deo patre cele
 sti qui ubique est recedens si per multiplicatione
 peccati se a patre et pa **t**ria celesti elongans
 ubi se regione peccati dissipauit substantiam suam p
 peccati bona gratiae perdendo et bona nature peio
 rando uiuendo luxuriose luxuria interiori que e
 fornicatio spiritualis et maxime ydolatria et luxu
 ria exteriori que est fornicatio corporalis ma
 nifesta **P**ecator ergo a patre suo celesti recedit
 quando mortaliter peccat et tunc in regione lon
 giqua est quia longe est a peccatoribus salus
 et talis luxuriose consumit suam substantiam qu
 sensus suos et uires conuertit ad malitiam **E**t p
 q̄ consumassit .i. consumpsisti omnia ornamenta
 nature tam naturalia q̄ gratuita facta est fa
 mes ualida in regione illa quia in regione pecc
 fit magnus defectus pabuli diuini et fames bono
 rum operum atq̄ uirtutum et ipse cepit egere spi
 ritualibus bonis et uirtutibus eorum fonte elicto
Nam etiam in mortali peccato fit egens omni spiri
 tuali bono **E**t abiit se p̄su erroris et de malo
 in peius tuendo et ad hesit um ciuium regi
 onis illius se dyabolus qui est eius in regione xpi
 bre mortis et misit illum in uillam suam ut
 pasceret porcos .i. uicia que fetida sunt et in
 munda **E**t cupiebat implere uentre anime
 se affam de siliquis .i. abo porcorum qui est car
 nalis et nemo illi dabat saltem ad facietate
 quia uentus impiorum est insatiabilis. demones
 enim ad hoc sciunt ne unquam saturitas malorum
 pueniat **I**nsse autem reuersus .i. ad propriam
 conscientiam per rationis dictamen a qua re
 cessat sequendo sensualitatem homo enim in
 peccando extra se egreditur quia limites

Decte rationis tunc egreditur et ideo penitendo ad
 se reuertitur. Debet autem penitens sine **B**rege
 recognoscere ubi fuit quia in peccato et ideo debet
 dolere ubi est quia in iudicio et ideo debet timere
 ubi est quia in miseria. et ideo debet gemere ubi
 non est quia in gloria et ideo debet suspirare Inse
 ergo reuerso dicit penitendo de peccato et dolendo
Quanti mercedarii. deo fruente per mercede
 eterna in domo patris meriti in ecclesia seu congre
 gatione iustorum habundant panibus spiritualibus
 scilicet uerbi diuini et eucharistiae sacramenta et plu
 rimis uirtutibus ac donis coram huc fame per
 .i. penuria omnis boni quo p̄uatum me sentio
Surgam de luto culpe per infidelitatis uel pecc
 delictorum quia iacebat et ibo per conatu ope
 randi bone et meliorator uite quia longe ab
 erat ad patrem meum a quo recesseram quia
 sub primape porcorum erat et dicam ei recognoscendo
 culpam et petendo ueniam pater se et natura
 quam dedisti michi peccavi se male uiuendo
 in celum .i. celesti curia salua angelis et sanctis
 ideo multum debes dolere et flere quia eos con
 tristauit et specialiter peccator peccat in angelum
 custodem custodem suum quia spernit eius con
 silium uel in celum quod se per culpam meam amisi
 et per meam negligentiam non quesui et cora
 te se uidente et sciente .i. in ipso conspectu mee con
 clauis ubi tu solus qui iudex meus es petunt
 oculi et ideo multum debes erubescere et timere
 quia peccavi ante oculos iudicis amicum et ne
 tas hinc docet modus consistendi qui est quod se
 malum quod facimus attribuamus uobis ip
 sis quod nocatur ubi peccavi in celum et cora
 te et omne bonum attribuas deo quod nocatur
 ubi pater a quo se omne bonum habemus **P**rimo qu
 non sum dignus uocari filius tuus **S**ecundo qu
 a te recedens te contristauit **T**ercio quia
 ymaginem patris non honorauit **T**ercio quia
 substantie mee p̄digus extra disciplinam
Quarto quia seruum alterius se dyaboli
 me fecit **Q**uinto quia degener in moribus

pascendo porcos exivit. **D**e hoc quia iniquitatis
 te contempseris. **F**ac me per condigna satisfacere
 sicut unum de mercenariis tuis scilicet bonum qui ser-
 uat pro eternis non malum qui seruit pro tem-
 poralibus. **Q**uasi dicit paritatis sum animo
 tibi satisfacere et fuisse spe mercedis eterne. mer-
 cenarius enim pro mercede laborat. **E**cce ergo
 post contritionem et confessor satisfactor oblatio
 est prima medicatio in cosore peccati nodum tamen
 agentis. **P**ostquam itaque ad naturam famam per-
 ueniat misericorditer reuersus primam agere mapebat quia
 naturam ipsam oppellebat. **I**n quo notare possumus
 dei clemenciam qui etiam peccatores compellit agere
 primam. **I**nter enim eius naturam salutem diligit et quicquid
 quod omnibus modis quibus per nos attrahit quod-
 dam per predicatores quosdam per inspiratores quo-
 sandam per beneficos latroces quosdam per flagellatores.
Et dicit beda prodigus iste postquam in semet
 reuersus dixit famam supplicia formidabat ue-
 lud iam fuis effectus etiam mercenarij statum de in-
 cede iam cogitans concupiscit. **I**n filij affem
 qui omnia que patris sunt sua esse non ambigit
 aspicere neque presumit si mercenarij statu-
 iam pro incede futurus desiderat hec beda.
Dicit autem me mercenarij filij et filij. **D**er-
 ius enim est qui supplicia metuens solo timore
 pene presentis uel future temporis se a uicis et
 declinat a malo. **M**ercenarij autem qui cum mer-
 cedis et desiderio regni celestis obedit mandato
 et tenet offensas. **F**ilius uero qui facit ius
 heredis non pro lucro seruit mercedis sed gratia
 ipsius boni et dilectis qui amore uirtutum
 successus quicquid est illi contrarium toto dete-
 scatur desiderio. **E**t surgens implendo quod delibe-
 rauerat. **V**enit. **U**enire cepit se ad primam
 per bona opera dispondo ad patrem suum eius
 gratiam requirendo. **E**t autem per redemptio cle-
 mens nam sequitur. **C**um autem ad huc lon-
 ge esset. **A**ctritus et motus ad penitendum
 non tamen perfecte contritus ad quod requiritur
 gratia dei promerens ideo subditur uidit
 illum per ipsius oculis clemencie. **E**t dicit Criso-

sumus ut per primam non expectauit. **R**ecipe
 confessionis uerba si preuenit peccator misericor-
 corditer agens. **U**nde subditur et misericordia motus
 est misericordie et inspirando motu primam. **E**t
 uelociter accurrens ipsum promerendo per misericor-
 diam modoante cecidit super collum eius cum
 amoris amplexibus conseruando per misericordiam con-
 comitantem et osculatus eum dulciter ipsum sibi
 perfecte reconciliando per gratiam subsequenter. **O**c-
 currit quippe deus penitenti per gratiam promerente
 et recipit eum per clemenciam omnia scelera dimi-
 tte. **U**nde Gregorius. misericordie Confessionis
 medicatio placauit ei preem ut obuia ei
 iret et oscula offerret. **U**nde et Criso. **Q**uid
 enim est aliud quod occidit nisi quia nos peccatis
 impedimentibus nostra uirtute ad deum promerere
 non poteamus. **I**pe autem potes ad ualidos
 peruenire descendit. osculatur. aut os eius
 per quod emissa de corde confessio penitentis
 eueniat quare pro letis excipit. **I**ncipit autem
 iam peccata confiteri. **U**nde sequitur dicit quod ei fi-
 lius. **P**er peccavi in celum et coram te non sum
 dignus uocari filius tuus. quod intellige
 ut super si hic iam non facit mercedem de statu
 mercenarij quia postquam suauissimum osculum
 suscepit obtinuit statum mercenarij dedignatur.
Quod ut dicit beda per occurrentes non ostentus mi-
 nora concedere utque gradu sine dilacione tunc
 cursu ipsius filiorum restituit dignitati non uic
 de incede conditoris sed de hereditate fecit co-
 gitare peccatis. **Q**uid autem per se deus ad
 seruos suos. **U** ad apostolos et ecclesie ministros
 quibus uice precepit benigno recipere pen-
 tentes et confitentes. **C**ito proferte scilicet per
 misericordiam. **U** cito preferendam et restitendam uic pe-
 nitentibus innocentijs. **M**ercede et promittite
 et induite illum. **U** ostendite et etificate
 illi induendum et date amulum. **U** fidei sig-
 naculum docte dandum in manu. **U** in opere
 eius ut per opera fides clarescat et per fidem
 opera confirmantur. **A**mulus enim uicundus cum
 non habet primarium nec finem significat fidem

Eterne trinitatis qui fidelis anima deo despo-
satur. Dunc amulu debet in se eade i manu
die docendo ipm habendu in ope. fides enim
sine opibus mortua est et simili opus sine fide
no sufficit et calaameta. sanctoru exempla in
pedes eius scz in intellectu et affu fm. **Grso.**
ad no tangendu terrenu et ad corrigendu via
ut per labra mundi isus et filius et inuacu-
latus incedat. **Et** adduate utulu sagnatu
i. xpm que fm. **Grso.** utulu uoiat xpe hostiaz
et imolatoru corporis inuacuata sagnatum
aut dicit xpe gratiatu piguedmem et plet-
tudine quia pigruis et optimu omni spuali uir-
tute in tm est ut pro totius mundi salute suf-
ficiat et occidite hoc est fm augu. morte eius
in simiute tuc em auq occidit ai credit occi-
sum. **Grso.** ergo utulus filio uolenti adducit
qm xpi passio getu ppls aut aulz peccatoz pre-
dicatur aut quando in sacramento eucharistie
insumitur. **Hic** utulus semel occisus e in re si-
multo cionis in sacrali reprobatoe cotidie uis
imolatur credentiu fide et pdicatu et cordatoe
Et manducet et epulem quia peccor ue peni-
ten s ad mensam xpi ai alijs xpianis ca-
pitur et non solu filius xpus et fidei s etiam
pat et fm eius quia xpus dei et sanctoru e
salus peccatoz et ideo bn dicit plurimu man-
ducem et epulem. **Unde** ambro. Epulanten-
tium inducat ai dicit epulem ut ostendet qm
primus est salus nra et pter est gaudiu nro-
rum redemptio peccatoz. **Quia** hic filius me-
us mortuus erat spualit per infidelitate et
morte culpe et reuirit per fidem et uita gre
uel mortuus est p sepaor a deo tanquam
a patre et reuirit reuertendo ad deum tanqua
ad patre suu quia fm augu. **Dea** mors q
homines non timent est sepaor aie a deo q
est uia uita ammaru pterit scz recedendo a
consorto sanctoru qz a fide et inuentus e qz
inri eccie restitutus per baptsma uel pmar.
Et no hic cura recepor peccatoz qz pr
de celis rapit penitete uelocit. quod notur

ai dicitur accurrens cecidit. **S**uper collu eius
quia deus primus est ad miserendum et tardus
ad puenidu curu natia et ppetas e misereri
et parcere. **fo** rapit dulat recedendo eu sibi
per gratia ideo dicitur cecidit sup collu eius. **tes**
rapit honoablr dando scolaru pma. **i.** est tue-
do innocencia qua in baptsma induat s per-
pnam pdidit et amulum in manu eius. **i.** gratia
bene opandi quia non sufficit habere innocencia
nisi fiant opa bona s quia in opando sepe ad-
uersa occurrunt ideo subditur et calaamenta
in pedes eius. **i.** constantia cont adusa. **qz**
recipit letia. **Unde** dicit manducem et epu-
lemur deus em ibi penitenti consolacoem et
dulcedmem infundit et in consione peccatois
ipse deus et angeli et omes sancti gaudent //
Qerat aut filius eius senior in ager. **i.** su-
darius ppls in cultu romus dei occupat. **eat**
legem obsequando uel xpianus in iustia per-
seuerans reisse in opando. **Et** ai ueniret et
appropinquat domui scz eccie audiuit symphonia
et choru sa penitentes deum laudantes et i duo
gaudendo epulantes interrogauit xpi de suis
que hi sent scz festa eccie uel gaudia. **fo** qz
dixit illi frater tuus. **i.** gentilis ppls uel pec-
cator uenit scz ad fidem et pmar et occidit pa-
ter tuus. **i.** deus qui est p omniu p caritate
utulu sagnatur. **i.** xpm quod intellige ut
supra e dem quia saluu xpm recepit scz
gentilon ppls et peccatores indignatus e at
frater senior talis em aliqui imitatur q deo
respicit magis peccatores oisum dando ei
uirtutem foraus opandi et talis admiraco
pe dicit indignaco large loquendo inquitum
talus non uidet dignus tanto bono et nole-
bat intrare scz ad conuiu. **i.** in ecciaz uel i
peccatoz cionem ppe indignaco. **pr** ergo
illius scz deus uolens pacificacoem et amouere
hanc amiracoem seu indignacoem et cupies huc
saluacoem uolte em omes hoies saluos s. egressus
scz de domo synagoge in ecciaz uel de rigore
iusticie ad man cepit rogare illu per se

Saluet in tua misericordia et per suos in
causis sanctae apostolicae predicacione et aliorum eru-
dicione ostendens iusto quod hoc non puenit ex
parte ueteris peccatoris penitentis sed ex mis-
ericordia bonitatis dei conferentis secundum suam uolun-
tatem facultatem omnium transcendentia et
quod quod operatur iuste fit licet hominibus aliqui a-
litter uideatur. Et ille respondens dicit pri-
mo indignationis sue causam exponendo. Ecce
tot annis seruo tibi sanctae legis iustitiam sectando ul-
tra te mala suscipiendo et bona faciendo et nu-
quam mandatum tuum preterui quod sanctae de-
i uno deo colendo uel a iustitia incepta rec-
dendo et nunquam desisti hodie quia omnia beneficia
ueteris legis modica sunt et quasi nullius repu-
tationis respectu beneficiarum nouae legis ut amicus me-
is epularetur sanctae cum prophetis patriarchis et ange-
gelis. **S**ed hodie tanta peccatorum expro-
bratione uel ab hominibus ut epularetur per deum
aeris feruore. **E**t postquam hic filius tuus ue-
nit qui deuorauit substantiam suam sanctae tempo-
ralem et spirituales cum metibus et carnalibus
uicibus et spiritualibus occidit ei uultum
sagmatum sanctae christum uel desisti ei magne deo-
tatis promissionem quasi dicit secundum ordinationem
tuam hoc fuit. **Q**uod ipse sanctae per dicit illi sanctae
filio seniori tamquam pius pater ipsum placare
uolens. fili tu semper mecum es sanctae per legis ob-
seruanciam uel per iustitiam custodiam et omnia
mea tua sunt sanctae bona gratiae in re et bona
gloriae in spe. quod dicit tamquam iure hereditario per de-
bitum remunerationis et omnia mea debent. Epula-
re autem et gaudere oportebat quia sanctae tuus
fuerat hic sanctae unde congruenter debet non in-
dignam mortuum fuerat sanctae per peccatorum fidei
que et uita aie uel per amissionem innocentie
et iustitiae et uiuit per susceptorem fidei et retri-
butionem innocentiae perierat propter mortis amissi-
one et inuentus est quia redditus miri eccle-
stiae pro emendacione mouet eum gaudere quia
in hoc apparet optime bonitas hominis quando
sanctae libenter uidet emendacionem et correctorem suum

Unde augustinus. Nichil ita probat iurita-
lem uiri sicut peccati alieni curatio cui liberacione
potius quam insultato potius auxilia quam to-
uana meditat et quanta facultas tribuit susci-
pit unde Crisostomus. Hec ergo parabola ad hoc e-
copulata quod peccatores non diffident in ita saen-
tes quod magna consequetur. Unde inducit alios
turbatos in eorum bonis non ut uideat eos lues-
ce tabescentes sed tanto decore honoratos redem-
tes ut etiam inuidiosi possint alios fieri. **C**risostomus.
Unde et dicitur. Ne opacius et superacius iste ipse
qui et redentibus amabilem se exhibet acci-
dentibus quam occidit et obuiat et totus to-
tos amplectens salutat et in humeros tollit
quos uix ab errore uertit nec de poribus il-
los accusat sed diem festum agit et aicos conuo-
cat et ut sit omni letanciu habitudo operis quam
angelos in leticiam suscitatur. **H** dicitur. **H**odie
deus filium recepit reuertente dum quibus pecca-
torem recepit penitentem et alia superadita
arca eum facit diem gratia quam in baptismo recepat
et per culpam perdidit ut illi reddat. **I**gitur
non debemus formam nostram peccatorum contempnere
uel derelinquere sed reuertentem dilatare rapere
ac caritate arca eum ostendere et benigne tracta-
re ne saluator nostris uicibus nos peccatores mei-
to contempnat et iuste delinquat. **C**onsidera-
tione quatuor operatur prima et quarta sic circa pen-
tentes dei misericordia. **U**nde bernardus. **O** filius penitentium
humilitas **O** bona spes confitentium quasi facile uias
mirabilem. quasi cito emendatum iudice conuertis
in patrem. **E**t uerba. **Q**ue et qualis
et quarta est misericordia dei que peccatores oisum non
minus diligit quam eum qui nullam peccati macu-
lam ostendit. **H** bernardus. **T**res igitur parabole uno
fidei inie clauduntur de quibus ambrosius sic loquitur
Sanctus lucas ex ordine tres parabolas posuit. omnis que perierat et inuenta est
dracine que perierat et inuenta est filii qui
erat mortuus etia uiuit ut ipsa in medio
peruocati uulnere nostra autem. **O**portum
em triplex non corrupet. **Q**ui sunt ista pr-

pa cor mulier. **N**ome deus pater xpus pastor
 mulier etia. xpc te in suo corpore reuclit
 qui tua in se pccata suscepit quec etia rapit
 pr. Et uasi pastor reuclit qd mli inquit qd
 pat uestit. pma ma. **P**eda suffragaco. **T**er:
 recocliaco. **S**ingula singulis quadraint. **H**e
 demptor subueit. **E**tia suffragat. auctor re
 conciliatur. **E**adem diuini opus ma si diuisa
 pro meitis inis gra. **Q**uis a pastore lassa re
 uocatur. **D**ragma que pccatit inuenit. **D**.
 prem filius suis uestigis redit et plena con
 dempnati erroris regredit pma. **Q**ues sum
 oronius ut sup aqua estois nos collocat di
 gnetur. **Q**ues mag sum? pasua petamus.
 dragma sumus habea? pccu filii sum? ad pa
 trem redeamus festinem? nec uere. ait ne te
 non rapiat. **N**on em delectat deus pccatoe
 uiuoru. **I**am occurrens uerenti e cadit sup collu
 dominus erigit allisos ofailum dabit quod e
 pignus amois scilam amulu calcaameta p
 ferri uidebit. **T**u ad huc inuicia metuis. **I**lle of
 resatur dignitate. **T**u suppliciu uerens. **I**lle of
 culum defert. **T**u conuicia times. **D**ornat ille
 conuicia faale reconciliat. **E**t ideo distamus
 quali pr obsecraoe sit ambigend. pr mag.
Euonia misicors qd pius qui nec offensus
 patruu dedignat nomen audire. pr inquit
 peccau in celum et cora te h e pma confessio
 apud auctore ne apud solem inie arbitru
 culpe. **S**z et si deus nouit omnia uoce tu
 tue confessiois expectat. **Q**ue em confessio
 fit ad salutem. **C**onfite magis ut me uer
 at pro te xpo que aduocatu habem? a
 pud prem uaget etia illacmet. **P**lius nec
 uereate ne non impatres. **A**duocat spoz
 ueraz patromis pmitit gra. **R**edocliaco
 tibi patne pietatis pollicetur. **A**ssertor
 uode quia ueritas est acquiesce quia
 uirtus e he ca ut pro te meuenat ne
 pro te gratis mortuus sit. **H**abz et causa
 ignoscendi pr quia qd uult filius uult pr
 occurreit tibi quia audit te mo metis scita

Tractante et cum ad huc longe is uidet e
 accurret ne quis impediat completi qd. **I**n oc
 casu pnaa est in completu clonica et
 qd quidam patru amois affus sup collu
 cadit ut iacentem erigat et oneratu pccas
 atq meereena deflexum reflectat ad celu
 inquo sui quereat auctore. **C**adit in collu
 tuu xpus ut ceruicem uigo exuat sicutitis
 et collo tuo uigum suane suspendat hec am
 brosius. **C**onsidea nunc expmissis qua ml
 tis modis induat nos deus ut pusillos et
 humiles diligamus nec aliquis ex hinc con
 temnamus sz salutem eoz cu diligencia
 queramus. **V**nde cris. **V**ides p quod rducit
 nos ad uultu fratru diligencia ne usq con
 temnamus tales aias. **E**tem hec omnia da
 sunt pp hoc. **O**mnia ergo sint colleabilia pp
 salutem frs. **I**ta em studiosissimu qd deo est
 aia ut nec pro filio peperceit. **I**deo ergo ma
 ne appeto to festam exentes a domo hac una
 mtencoz habeamus et idem ad omz scidui
 ut eum qui periditae eripiam? no de h solu
 sensible pccatu sz id quod e ammer. a dya.
 homibus infertur hec **C**risostomus. **O**ro

En domine ihu que suu tuu
 dem pastor bone que errantem
 et lassam oie tua ueni sponse
 meis etie que dragmaz pdiam ueni pr
 mie recipe filii prodigum ad te inertece
 ueni non cum uirga sz cu caritate. **S**piritus
 mansuetudine ueni ergo domine quia solus
 es qui possis errantem ruocare pdia tue
 uire pccatum reconciare ueni ut facias
 salutem in terris gaudiu in celis et ouerte
 me ad te et da mecu uera et pccata pnam
 agere ut sim angelis occasio leticie domine
 deus saluus mee amet. **D**e tibus pro
 dno et pet soluto et de qoe disaploz
 super maiortate eoz um caplm

Quia deus gaudet de
 peccatore conuerso onter
 dat modu rducendi pec

domo
 mryca
 vrb fi
 ne 2 de
 dimarte
 do fit lex
 tuagies